

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égészévre . . .	12 .			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 .			
Égészévre . . .	20 .			

ROSTA.

A debreceni Simonyi-ut, de meg az egész város tegnap virágos erdővé változott. Robogtak a virágdíszbe címezett kocsik és az illatos, színes látványt még szebb eleven virágok, bájos, kandi, mosolygó nők vetétek körül.

József királyi herceg ravatalon fekszik és Bécsben a király éppen most írta alá a darabont kormány kinevezését . . . Valóban pompás alkalom a nemzeti gyász e kettős szomorúságában virágos kocsikorzót rendezni.

Eszünkbe jut Sárosy Gyula verse, midőn a szabadságharc leverése után bálozni készülő magyar nőkre gunyosan ezt írta:

Táncoljatok, lányok, táncoljatok!

Napok óta suttogják, hogy nyakunkon török, az ország veszedelem, mely ellen minden magyarnak egyesülni kell.

És tegnap este már határozott alakban röpitette világgá a villámos szikra a megdöbbentő hirt, hogy a király alá írta a darabont kormány kinevezését és ez a nevezetes okirat a hivatalos lap mai számában már meg is jelenik.

Lehet, hogy igaz lesz; lehet, hogy egy-két napig még halasztódik a titok hiteles kikürtölése.

De annyi bizonyos, hogy ez a keserű pohár immár nem mulik téled, magyar nemzet!

És ma vagy holnap valóra válik az alkotmányunk ellen tervezett nyílt támadás; és elkövetkezik az a pillanat; midőn a haza minden hű fia azt fogja rebegni.

Egy szó nyíllalott a hazán keresztül.
Egy röpke szóban mennyi fájdalom!

Nomina sunt odiosa! . . . Ne emlegessük őket név szerint. Mondjuk, hogy — névtelenek. De nem névtelen hősök, mert ezt mondani szentségtörés lenne.

Talán inkább — vállalkozók. Mire vállalkoznak? Mindenre! Vagy rejtett török. Szerényen meglapuló lépvesszők. A világért se bántják, nem is akarják rabbá tenni alkotmányunkat. De ha mégis rászálna a botor madárka a lépvesszőre, hát ki tehet róla? Ők mossák kezeiket, a szerény névtelenek.

Annyi bizonyos, hogy a darabont kapitány majd meg fog feledkezni magáról és dühösen oda kap a balfeléhez. De nem a szíve tájékára, hanem oda, ahol tegnap még a kardja csörömpölt.

Cseh barátság — nem barátság.

— június 15.

A csehek mindenesetre erős támaszai lesznek a következő törvénytelen kormányzatnak. Magyarország és a csehek — csehek Magyarországon — ösmeretes kellemetlen emlékekkel állnak összeköttetésben.

Lám, két évvel ezelőtt erősen folyt a cseh-magyar barátkozás. Néhány ellenzéki képviselő átrándult Csehországba s ott Paczák doktorral, a csehek vezetőjével megbeszélték a módokat, a melyekkel együtt küzdenének a magyar és cseh nemzeti nyelv érvényesítéséért. Később a csehek visszaadták a látogatást s Budapesten folytak a tanácskozások tovább.

Mi már akkor is figyelmeztettünk azokra a veszélyekre, melyeket a cseh barátság magában rejt Magyarország jövőjére nézve. A csehek, a kik állandóan Szvatopluk nagy szláv birodalmáról ábrándoznak s a kiknek ereje ma az osztrák németiséggel való küzdelemben van lekötve, rögtön a magyarországi tótságra fogják vetni erejüket, míhelyt Ausztriában sikerült nekik önállóságra vergődniök. Az ő álmuk az óriási szláv birodalom s ennek megvalósítására ma is óriási áldozatokat hoznak Magyarországon. A pánszláv izgatásoknak, melyek valóságos ellenségeivé tették hazánknak tót ajku polgártársait, fészke Prágában van, onnan indulnak el a felvidék meghódítására az izgatók, onnan küldik a mérhetlen összegű pénzt, melynek célja anyagilag is csehekhez kötni mindenkit, a ki szláv nemzetiségű.

Hogy ez mily veszélyes ránk magyarokra nézve, hogy a külföld által is támogatott belső ellenség hazánk kárára mennyire erősödik, azt bizonyítani is fölösleges.

De a csehek másként is ellenségei hazánknak. A magyarok éppen most követelik a hadseregben a magyar nyelvet. Követelik a jog, a törvény alapján, mint önálló, független állam. S mit tesznek a csehek? A magyar nemzeti követelések érvényesítése ellen odaszegzik saját követeléseiket, a melyek lehetnek az ő szemükben szép álmok, de a melyeknek jogosságuk egyáltalában nincs s a magyar kivánságok törvényességével szemben,

egyenesen törvényellenesek. Mi követelhetjük nemzeti nyelvünk érvényesítését a törvényes korlátokon belül, ők csak álmodhatnak róla, vagy erőszakkal szerezhetik meg maguknak, ha arra elég erősek. Ehhez azonban gyengék, de elég erősek, hogy akadályokat gördítsenek a magyar nemzeti követelések elé.

Két cseh politikus is nyilatkozik a magyar válságról a „Pester Lloyd“ pünkösd számban. A nyilatkozatok a következők:

Stranzky dr. többek között a következőket mondja: „Ha a magyarok követeléseit Bécsben elfogadják, akkor azt a kérdést illetőleg, hogy az én pártom áll-e föl hasonló nyelvi követeléseket, nagyon természetes, hogy mi sem maradunk tétlenül. Nem tévesztjük bár szem elől azokat a követelményeket, melyeket a birodalom védereje megkíván, de természetes, hogy abban az esetben mi sem mulasztanók el nemzeti jogainkra gondolni. A protokollum nyitva áll előttünk s hogy mi mit fogunk beleírni, az a körülményektől fog függeni“.

A másik cseh politikus, *Kramarz* pedig a következőket mondotta: „A magyar vezényleti nyelvre vonatkozólag egyáltalán semmit sem mondhatok. Ha a magyaroknak a magyar vezényszót illető követeléseit teljesítetnek, akkor magától értődik (?) hogy a mi pártunk is nyelvi követelésekkel áll elő, a mely követeléseknek a megvalósítása egyik legelső kötelességünk lesz.“

Tehát magától értődik, *Kramarz* szerint, hogy a magyar kivánságok teljesítése esetén ők is előállnak nemzeti nyelvük érvényesítésének követeléseivel. Nos, ez legalább is kétséges. A magyar egy nemzet, a cseh nem az. Mi magyarok önálló ország vagyunk, a csehek meghódított tartomány. Nekünk jogunk van a nemzeti nyelvünkhöz a törvény alapján, nekik előbb önállóknak kell lenniök. Ők az egységes Ausztria ellen szállnak sikra, tehát tekintve, hogy osztrák állampolgárok, ott joggal tekintik őket hazaárulóknak, mi az önálló Magyarország jogait követeljük.

A csehek követelése, a milyen jogtalan, annyira alkalmas arra, hogy a mi jogaink érvényesülését akadályozza. A király érezvén azt, hogy a nagyhatalmi állás nyomban megszűnik, a mint Ausztria megszűnik egységes állam lenni s nemzetiségekre szakad, féltékenyen ragaszkodik a hadsereg egységes nyelvéhez, mely kifelé bizonyítja a hatalmat s bár érzi a magyar

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

követelések jogosságát, nem meri megadni azokat sem, nehogy Ausztriában a magyaroknak tett engedmény feneketlen nemzetiségi küzdelmeket idézzen elő.

Igy akadályozzák a csehek a mi jogainkat. S mégis akadnak magyar politikusok, a kik jóbarátnak tartják a cseheket. Pedig ez a mostani követelés hangoztatása sem egyéb, mint igyekezete annak, hogy a magyarok a nemzeti hadsereggel magyarrá ne tessenek a felvidék tót lakosságát, mert ez egy óriási sakkhuzás volna a pánszláv álmon, Szvalopluk nagy birodalmán.

A nagy válság.

— június 15.

Fejérváry Géza báró ma délig senkivel sem érintkezett. Délben részt vett a főrendiház ülésén, de ott sem jött össze politikuskal. Kinevezését azonban befejezett ténynek lehet tekinteni. Mindenfelől megerősítik azt, hogy a kinevezés illetve a Tisza-kormány felmentése holnapután esütörtökön fog megtörténni.

Tisza István gróf kormányának felmentése és az új kormány kinevezése a hivatalos lap ugyanazon számában fog megjelenni és ugyanezen a napon mentik fel Fejérváry Géza bárót katonai állása alól.

Tisza gróf minden valószínűség szerint esütörtökön reggel érkezik Bécsbe és bucsukihallgatáson jelenik meg a felség előtt.

Már az új kormány eskütétele előre láthatóan Budapesten fog megtörténni, mint-hogy a király József főherceg temetésére ide érkezik.

A bemutatkozás a képviselőház legközelebbi ülésén fog megtörténni. Hogy ez mikor lesz, azt holnap fogja megállapítani az az értekezlet, melyet Just Gyula elnökleleté miatt Podmaniczky Frigyes báró a szabadelvűpárt elnöke, Kossuth Ferenc, a függetlenségipárt, Báuffy Dezső báró az újpárt, Zichy Aladár gróf a néppárt és Darányi Ignác a

diszidensek elnökének részvételével a képviselőház elnöki termében tartanak. Ez az értekezlet — hír szerint — abban állapodik meg, hogy a legközelebbi ülés szombaton legyen, de akkor csak József főherceg halála felett való részvételt fejezi ki a Ház, intézkedik a temetésen való részvétel iránt és megállapítja a legközelebbi érdemleges ülést (talán hétfő) napirendjét. Ezen az ülésen fog bemutatkozni az új kormány.

A mai napon egyésként semmi újabb momentum fel nem merült, a politikusok nagy része még mindig vidéken tartózkodik és előreláthatóan csak pénteken érkeznek nagyobb számban a fővárosba.

Késő este jelenti fővárosi tudósítónk, hogy a szabadelvűpárt és az ellenzék vezérő bizottsága elhatározta, hogy a kormány kinevezése napján fog ülést tartani. Ennek az ülésnek fontos tárgyai lesznek. A szabadelvűpárt deklarációt szövegez, amely tartalmazni fogja a pártnak a kormánnyal szemben való állásfoglalását.

Most már bizonyosra veszik, hogy pénteken meg lesz az új kormány kinevezése. Ezt abból is lehet következtetni, hogy Tisza István esütörtökön Bécsbe megy a királyhoz. Ő felsége rövid kihallgatáson fogja fogadni, a mi éppen elegendő az elbocsájtott miniszter bucsujához.

Ekkor aztán Fejérváry Géza báró kinevezését írja alá a király. De, hogy pénteken föltétlenül megtörténni a kinevezés, kitűnik abból a félhivatalos jelentésből, amely hírül hozza, hogy az új kabinet tagjai vasárnap leteszik az esküt.

Fejérváryt most már csak a pénzügyminiszterség aggasztja. Erre a tárcára nincsen még embere. Keres, kutat, de nem talál. Különbben ez most már mindegy neki, elvállalja ő is és nem igen törődik azzal, hogy az „ügyvezetés”-ből „ügykiszálás” lesz.

József főherceg életéből.

Nem kegyetlenség az, hogy a halotról szóló adomákat úgy szólván „a holttest jelenlétében” soroljuk elő. Mert a kinek egyéniségét a köztudat kedvesen jellemző adomákkal, mondákkal ökesíti fel, azt az emberek szeretik. József főhercegnek is csupa vonzó jellemvonásait — egyszerűségét, leereszkedő nyájasságát, tősgyökeres magyarosságát — tükrözik vissza a nép adomái, az írók — ezek sorában kivált az ő hű barátja, Jókai Mór — följegyzései. Nem rég osztották szét Szent Margit szigetének rózsáit a közönség között, mi pedig illatos virágokul helyezük ravatalára az emléket hervadatlanul megőrkítő apróságokat.

Imé néhány jellemző adoma a napi sajtó bő terméséből:

A cigányok királya.

Egy pusztulóban levő emberfaj nyelvének műhelyébe hatolt József főherceg a cigánynyelvtanával. De más uton is kifejezte rokonaszenvét a cigányok iránt. Uradalmain, így Alesuthon és Bánkuton cigányokat telepített le, házat adva nekik lakóhelyül és munkát kenyérkeresetül. Ahol József főherceg vidéken megjelent, körülötte ott termettek a cigányok. A cigány nép aprajánagyja, mintha a földből nőtt volna ki, sűrűn vette körül; a legmagyarabb főherceg

megszólította őket cigányul és sok huszast, de sok torintost is csuszta ott a markukba észrevétel nélkül. Senki sem tudott velük olyan bizalmasan elbeszélgetni, mint József főherceg, akit úgy hívtak: „a mi királyunk.”

— Trónus nélkül való királyság! Jegyzé meg egy izben a királyi herceg.

Királyi herceg a parasztszekéren.

Általában a legtöbb adoma éppen a hetvenes években támadt József királyi hercegről. Ez időtájból valók azok a magyar parasztruhák képek is, a melyeket egy főhervári fényképész, talán Pribék, csinált a királyi hercegi család és akkori környezetéről. Hosszu, löcsös szekéren, melyek-késre kötött fejfel ülnek a szekéren Klótild kir. hercegné meg a belga királyné. A szekéderékben az udvari dímák, a lovakat pedig, szintén gombos mándliba, pörge káppal, a kir. hercegnek akkori főudvarmestere hajtja. A szekér mellett, nyeregetlen lovon ülve, csikós öltözetben József kir. herceg látszik. Ez időtájt Alesuthon különben mindig sötét-kék posztó magyar nadrágot, ráncos torku csizmát viselt a kir. herceg s ezeket a csizmákat egy falubeli csizmadiával varratta.

— Ugy senki sem trafálja el, hiába — mondotta a kir. herceg évekig nem lehetett rávenni, hogy városi lábbelit viseljen.

Hogyan izlik a szüzdohány a franciának?

A hetvenes években szívesen vadászgatott a pestmegyei Vacson is, sógorának,

József királyi herceg halála.

— június 15.

József királyi herceg halálának gyászos hangulata uralkodik a kedélyöken. A gyász érzése ugyszólván háttérbe szorít mindent, a mi máskülönbben rendkívül igénybe veszi érdeklődésünket. A főrendiház tegnap ülést tartott a legnagyobb királyi herceg emlékeztetének méltatására.

A főrendiház ülése.

A főrendiház tegnap délben 12 órakor ülést tartott, hogy a József kir. herceg elhunyt felett részvételt kifejezze és a temetésen való részvétel iránt intézkedjék. Megjelentek a többek közt Fejérvári Géza báró és Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, akik katonai diszgyen ruhában jelentek meg.

Csáthy Albin elnök pontban déli 12 órakor nyitotta meg az ülést és a következő beszédet mondotta:

— Méltóságos Főrendiház! Egy olyan gyászjelentés kerül a méltóságos főrendek elé, amely minden igaz magyar ember kobelének fenekéig hatott. József főherceg öfensége hosszú és szenvedésteljes korszak után tegnap reggel 6 óra 25 perckor visszaadta lelkét az örökkévalónak. Mi pedig legmélyebben meghatva állunk a ravatal előtt, a mely annyi fenséges és fenkőlt katonai és polgári erényt, annyi nemes emberi érzelmet és annyi igaz hazaszeretetet zárt magába. Sirba szállott vele fenséges házának egyik legünnöklőbb disze, környezetének legkiválóbb jöltevéje és magyar hazáknak egyik legkipróbáltabb, egyik legjobb barátja. Dícső emléke a mi keblünkben élünk fogytáig fog honolni és kétségkivül szent örökségként át fog származtatni a késő utódokra is. Javasolom, hogy nagyfájdalmunk csekély jeléül a véggyászszertartáson a méltóságos főrendek testületileg jelenjenek meg, hogy a Háznak elnöke a főrendiház nevében díszes koszorut tegyen a ravatalra (Helyeslés) és hogy bánatos érzelmünknek a boldogult családja jelenlegi fejéhez József Agost főherceghez intézendő részvétlívratban adjunk kifejezést (Helyeslés). Mindezekről táviratilag értesítjük még ma József Agost kir. herceget. Mély gyászunk jeléül intézkedtem, hogy a mai ülésnek semmi egyéb tárgya ne legyen. (Helyeslés.) Ha a Ház javaslatomhoz hozzájárul, ezt határozatilag kimondom. (Helyeslés)

Az ülés 12 óra 15 perckor ért véget.

Köburg Fülöp hercegnek a birtokán. Lajos Fülöp néhai francia király fiú, Joinville és Aumale hercegek is eljöttek egy izben. Aumale hercegnek sok minden furesának tünt föl Hunniában: Így gyakran évődött József kir. herceggel, mi jóság lehet abban, kurta pipából szívni azt a kutya és „ssüz” dohányt.

— Próbálja csak meg egyszer, majd megtudja — vizonozta a mi kir. hercegünk.

A francia hercegen felébredt a kíváncsiság. Szerzett egy rövidszáru pipát, megtöltötte az örkényi homokon termett dohánnyal, aztán rágyújtott.

— Vous avez raison — mondta vagy két szippantás után. — Nem bántja ugy a szemem, mint a cigaretta füstje, a nyelvet is kevésbé csipi.

Az első sebesült honvéd.

József főherceget igaz barátság fűzte Andrassy Gyula grófhoz, akivel együtt teremtette meg a honvédséget.

— Nem sokkal a honvédség megalakulása után — így beszélte a főherceg — nagy vadászatot rendeztem, amelyen Andrassy gróf is részt vett. Volt köztünk egy főúr, aki nem valami ügyesen lőtt s ezen a vadászaton a vad helyett engem talált el. Szerencsére csak néhány serét horzsolott. Vendégem nagyon megijedtek, de én csakhamar megnyugtattam őket, hogy nem történt semmi bajom. S ekkor... Andrassy Gyula gróf elém áll, meghajtja magát s így szól:

A temetés.

A József főherceg elhunyt alkalmából rendezendő gyászünnepekre vonatkozólag még nem történt megállapodás, minthogy a főherceg végrendeletét még nem bontották fel. Ez okból a temetés napját sem lehetett megállapítani, semmi esetre sem fog azonban a temetés vasárnap végbemenni. Valószínű, hogy az Istenben boldogult főherceget hétfőn helyezik örök nyugalomra. A végrendelet felbontását a mai napra várják.

Fiuméből jelentik táviratilag: József Ágost főherceg nevével a reggeli gyorsvonathoz csatolt szalon kocsin megérkezett és azonnal a Giuseppe-villába hajtatják. — A kápolnában reggel nyolckor Maurovich Antal zenyi püspök, majd Kukanics János fiumei plébános miséztek a családtagok részvételével. A holttestet holnap teszik koporsóba és átviszik a kápolnába. József Ágost délelőtt tanácskozt a családdal és táviratilag jelentette a várba, hogy a temetés Budapesten lesz. Ujabbban a következő koszorúk érkeztek: Fehér moiré szalaggal fenséges, jószágos főparancsnoknak báró Fejérváry. — Fehér veres szalagu toszkánai nagyhercegtől és nejétől. — Fehér szalagon: Monbien ami aime fils Kiementine. József Ágost estére visszautazik Budapestre.

Budapestről jelentik: József főherceg holttestének hazaszállítása dolgában még végleges intézkedés nem történt, arról hivatalos értesítés sem az udvarnagyi hivatalhoz, sem pedig az enterprise intézet budapesti igazgatóságához, melynek emberei a holttestet a hercegi villában ma reggel ravatalra helyezték és annak hazaszállítását eszközlik. — A Szent István templomban holnap vagy holnapután állítják fel a ravatalt, ahová a koporsót nyomban Budapestre érkezése után szállítják és a hol a beszentelés történik.

Az ország részvéte.

A budapesti poliklinikai egyesület melynek a főherceg fővédnöke volt, tegnap este előzetes értekezletet tartott, a melyen a vezető főorvosok vettek részt. Erőss Gyula tanár elnökölte alatt. Apponyi Albert gróf Eberhardról még tegnap részvételtávratot intézett Klotild főhercegnasszonyhoz, s egyben tudatta az elnökséggel, hogy ma vagy holnap Budapestre érkezik, s akkor megtartják a temetés módozataira vonatkozó értekezletet. A tegnapi ülésen már kimondták, hogy a ravatalra koszorút helyeznek s a temeté-

— Fenséges uram! Fenséged az első sebesült honvéd!

Alispánból királyi tanácsos.

Bizalmassai közé tartozott József királyi hercegnek Ormos Péter, a volt temesvármegyei főispán. Egyizben mosolyogva nyújtja jobbát Ormosnak s tréfásan félbe szakítja a Péter bácsi üdvözlő mondókáját:

— Amióta Ormos nem alispán: összes respektusomat elveszítette.

— Ha alispán nem is, — feleli Ormos tréfás kétkedéssel, de igenis királyi tanácsos, fenséges uram!

— Titulus sine vitulo! — neveti a főherceg.

Az alsuthi polgár.

Rendes öltözete volt szürke magyaros nadrág és kabát, csizma, és télen bárányszőrű sapka, amit a felesuthi vásáron szokott venni. Egy alkalommal is ott tolongott a vásáros nép között egy sátor előtt, hogy sapkát vegyen magának. Sok idegen nép volt együtt s őt nem ismerték fel. József főherceg szerényen állt a parasztok között és várta, míg ő reá kerül a sor, hogy válogathasson. A tolongásban közel talált jönni egy urhoz, aki gőgösen rászólt: „Hé atyafi, én a b—i uraság vagyok!” A főherceg mosolyogva csak annyit válaszolt: „én csak egy alsuthi polgár vagyok. Most a b...i uraság kabátját megrántja valaki hátulról és figyelmezteti, ki ez az alsuthi polgár.”

sen az egyesület nagyobb küldöttséggel képviselteti magát.

Az országos tüzoltó szövetség elnöksége a gyász módozatainak megbeszélése végett rendkívüli ülést tart.

A honvédmenedékház parancsnoksága a halálhír vételekor nyomban kitűzette a menedékház ormára a gyászlobogót. Délután a részvétel tárgyában tanácskozás lesz.

Debrecen gyásza.

A legnagyobb főherceg elhalálása Debrecen város közönsége körében is általános, mély részvételt keltett. Tegnap már úgy az egyes középületeken, mint magán házakon és templomokon gyászlobogót lengtetett a szél. Fekete zászlót tűztek ki a városházára, a megyeházára, a Piac utca több középületére, ezenkívül gyászolják a tüzoltók is, a kik szintén sokat köszönhetnek a jószívű József főhercegnek. — A temetésre, úgy értesülünk — Debrecen város is küld koszorút, a melyet küldöttség fog a fővárosba vinni.

A végrendelet.

Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy Szegedi Maszák Aladár udvari hivatalnok, a bécsi külügyminiszterium egyik hivatalnokával Fiumébe érkezett. Maszák József Ágost főhercegtől átvette József főherceg végrendeletét, a melyet Bécsbe fog vinni és a királynak adja át. A végrendeletet a felség személyesen fogja felbontani.

Virágkocsikorzó a Simonyi-uton.

— június 15.

Ami költészetet, színt, illatot, bűbajt, gyönyörűséget emberi lélek befogadni képes, az mind ott lengett, zsongott, áradott tegnap délután a Simonyi uton. Csodás, szinte káprázatos délután volt ez, a mely gyönyörűséget fakasztva, mint valami tüneményes álmot vonult el az emberek szeme előtt. Minden csupa virág, dal és elragadó kedvesség a mely rövid időre egy egész más világba vitte az embert. A Simonyi ut, a mely ennek a tündérországnak színhelye volt, fényes közönséggel telt meg. Csak úgy hullámozott a nép, a melynek soraiban Debrecen város ur társadalmának színét-javát, a legszebb asszonyokat és leányokat lehetett látni.

Már a kora délutáni órákban megindult a néparadat a nagyerdő felé. A Péterfia-utcán régen volt annyi ember, mint tegnap. Mind a két oldalon csak úgy özönlött a sok kíváncsi. Hát még a kis vonaton. Ott volt csak igazán forgalom. Egy tü, picit tárgy, de annyit se lehetett volna elhelyezni a zsufolt kocsikon. Egymásután jöttek-mentek a vonatok, de mind mind kevés volt, hogy azt a rengeteg embert a Margit fürdőig kiszállítsa. Így aztán a vonatról lemaradt utasok közül ki kocsin, ki gyalogszerrel sietett a virágkocsi korzó kellemes látványosságához. Fél öt óra körül már feltűntek a felvirágozott, lenge fátylakkal díszített csinos fogatok, melyek mind a nagyerdőbe robogtak. Onnét indultak aztán vissza a Simonyi utra.

A virágkocsi korzón a következő fogatok vettek részt:

A város négyes fogata, Jeney Miklósné, Fisch Ernő, Miskolc Lajosé, Domahidy Eleméré, a honvéd tisztikaré, Rosnyer Lajosé, Kardos Lászlóé, Szunyogh Zsigmondé, Kállay Tamásé, Wolf századosé, Fried Ernő, gróf Wangenheimé, gróf Waldeck Frigyesé, gróf Batthyány Gusztáv, Gebauer Károlyé és Publig Ernőé.

A mesésen feldíszített fogatok öt óra után kezdtek végig menni a Simonyi uton. Minden fogaton egy két szép asszony és leány, a kik virágot szórtak a két sort álló közönségre.

A virágcsata különben igen sikerült. Csak úgy hullott a virág, helyenkint egész csokrok, a melyek azonban nem maradtak az ut porában, hanem a ki csak megszerezhetett egyet egyet magának, hazavitte e kedves délután emlékeül. A kellemes mulatságot hat óra után megzavarta az eső, a mely csöndesen hullani kezdett. Azaz, ahogy is zavarta meg. A közönség ép úgy veszteg maradt a helyén, mint ha napsugaras lett volna az idő, mert az a rengeteg szüvöltő, és gyönyörűség, a mely a szemnek, szívnek és a lelkeknek eléje tárult, elfeledtetett a hulló viz cseppeket.

A virágcsata, a korzózás tovább folyt egész hét óráig. Akkor a jury kihirdette határozatát, a mely szerint az első díjat Fisch Ernő margaréta fogata, a második díjat pedig Szunyogh Sándor vadrózsákkal ékesített remek kocsija nyerte el.

Igen szép volt a honvéd tisztikar főhercegi fátlyával fedett és élővirágokkal díszített hosszú kocsija, a melyen Debrecen legbájosabb leányai és asszonyai ültek. Még egy kis történelmet is juttatott az eszünkbe, a mikor a lovak mellett a diszruhás apródokat pillantottuk meg.

Az érdekes és úgy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült fényes virág kocsikorzó hét óra után ért véget.

A mentőegyesület ügye tehát pompásan halad a cél felé, és bizonyos, hogy ez az érdeklődő közönség rövidesen meg fogja teremteni azt az emberbaráti intézményt.

Itt említjük meg, hogy a kocsikorzó területén találtatott egy 1100 koronát tartalmazó pénztárca. Tulajdonosa átveheti a rendőr kapitányságnál.

Áldás a gyermek!

— június 15.

Sokszor hallja az ember: „Egy gyermek-rendszer, két gyermek-rendszer!” Ments Isten, hogy egy vagy két gyermeknél nagyobb áldást kapjunk!

Szomorú számítás! Sajnos pedig, hogy napjainkban, s nevezetesen minálunk nagyon gyakran halljuk ezt az elvet pengetni.

Es még sajnósb, hogy a népélet körében, a földműves osztály között is megfogamzott ez a népesedésre fölöttébb veszedelmes elmélet.

Még a vagyonosabb földművelő osztály is attól tart, hogy a sok gyerek elforgácsolja a birtokot.

Van sok ember, a kitől a természet megtagadta a gyermekáldást. Ezek kétségkívül sajnálatra méltók. Az a férfi azonban, vagy az az asszony, a ki bármely oknál fogva szándékosan kerüli ezt az áldást, éppen anynyira megvetendő, mint az a katona, a ki az ellenség elől megfutamodik, avagy az a férfi, a ki vonakodik azokért dolgozni, a kiknek tőle függ az életük. Hogy vannak ilyen nők is, az a mai életnek egyik legsajnálatosabb, legegészségtelenebb tünete.

Nincs nagyobb érdeke az államnak, — mondotta nemrégiben az amerikai egyesült államok elnöke, — mint a polgárok családi életének biztonsága, rendje és szilárd erkölése. Ebből az következik, hogy bármilyen legyen az ember foglalkozása, bármilyen legyen a sorsa, a fő és a legfontosabb az, hogy otthona legyen, még pedig olyan otthona, a melyben a házastársak egymást megbecsülik, egymás segítségére vannak és kötelességüket teljesítik. Ez az alapja és forrása minden nemzet gyarapodásának, boldogulásának és nagyobb ve-

szedelem nem hárulhat valami nemzetre, mint ha a családi tűzhelyek lángja kialszik, hogy ha a férfit az önzés vagy pedig a gyávaság elriasztja attól, hogy férj legyen és hogy ha a nőnek is annyira megromlik a fölfogása, hogy az önfeláldozás és kötelesség teljesítés örömeit többé meg nem érti és hogy ha szinte irtózik a gyermekek ápolásától, nevelésétől.

Milyen megszorító jelenség, hogy ha a férfiaknak nincsen elég bátorságuk, becsületességük, józan eszük és tisztességük, hogy megküzdjenek az élet viszontagságaival, hogy józanul éljenek, egyes kedvtelősükről lemondjanak és családjuk fentartásáért dolgozzanak; hasonlóképpen, hogy ha az asszony nem jó hitves, nem jó anya és ha nem akarja teljesíteni azt a természet adta első és legszentebb kötelességét, hogy fáját minél több, testben lélekben és jellemében erős emberrel gyarapítsa.

Az az asszony, a ki jó hitvestárs és jó anya mindenkinél inkább tarthat igényt a világ tisztelésére. Ellenben nincsen nagyobb hitványság, mint a mikor a férfi ki akar bujni azon kötelességek alul, a melyekkel családja iránt tartozik.

A házasság társas szövetség, melyben mindegyik félnek az a feladata, hogy épp úgy törődjék társa jogaival, mint a magáéval. Es sok esetben a kötelességek még fontosabbak, mint a jogok. Az anya kötelességei kiváltképpen nagyok, valamint a felelőssége, de a jutalma is sokkal nagyobb. Ezért is a jó anyákat különös tisztelet és becsület illeti meg.

Az asszony kezében van letéve a jövő nemzedék sorsa. A gyermeknevelésnél az anyák mindenek felett azt tartásák szem előtt, hogy ezen nagy hivatás teljesítésében egyaránt van szükségük gyöngédségre, szeretetre, bölcsességre és szilárd akaraterőre. A mellett, hogy fiaikkal és leányaikkal megismertetik, a mi az életben jó és szép, ne fedjék beléjük plántálni azokat a tulajdonságokat is, a melyek őket az élet viszonyaival szemben erősekké és bátrakká teszi.

Tanítsátok meg a gyermekeket arra, hogy nem olyan életre kell készülniök, a mely nem ismer akadályokat, hanem olyanra a melyeken az akadályokkal lépten-nyomon meg kell küzdeni. Tanítsátok meg őket, hogy dolgozni magunkért és családunkért nem teher, nem átok, hanem áldás. Igazán boldog egyedül az az anya, a ki így neveli gyermekeit, mert övé a legtisztább és legszentebb öröm, a mit az emberiség ismer!

Egyház és iskola.

Tornavizsga. Az ev. ref. főgimnáziumi tanulók tornavizsgálója tegnap délután folyt le a kollégium első udvarán. Karai Sándor, a főgimnázium igazgatója megelégedését fejezte ki a bemutatott szerkatonai és rendezőgyakorlatok felett; felemlítette az ifjúságnak az országos tornaversenyen való sikeres szereplését és arra buzdította az ifjakat, hogy a főiskola hírére, nevét a jövőben is igyekezzenek megőrizni. A közönség is megelégedését fejezte ki a torna vizsgával szemben, amikor a bemutatott gyakorlatok nagy részét megtapsolta. Az elismerés Tóth Mihály ev. ref. főgimnáziumi tornatanárt illeti.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— jun. 15.

A tények néha igazi nagy humoristák. József főherceg, a honvédség magyar szellemének istápolója, szép csöndesen elvonul nemes őseinek végső nyughelyére.

Fehérvári Géza báró, akinek az volt a rendeltetése, hogy kerékkötője legyen a legmagyarabb királyi herceg nemzeti törekvéseinek, bevonul a nemzet tanácsstermébe ... mint miniszterelnök.

Van e ennél szomorubb találkozása a véletlenségnek?

Amerikai detektív regényben lapozgattunk.

A grófi ház gyémántjaira fáj a fog egy ... egy ... hogy is mondjuk ... műkedvelő társaságnak.

Hogy kerítsék meg?

Komornyiknak áll be a családhoz a banda egyik tagja. Ez puhatolja ki a kincsek hollétét. Megkaparítja a kincseket és átadja a bandának.

Jogaim kellett hozzá, vagy mi. Hát eltalálták.

Harminc milliányi pénztári készlet, nyolevan milliányi arany valuta alap van a kincstárban felhalmozva.

Ezeket kell törvénytelen célra megkaparítani.

Megiesz hozzá a jogaim, a komornyik és a műkedvelő kompánia, akárki meglássa néhány nap multával.

NAPI HIREK.

Debreceni pereg.

(József királyi herceg és Debrecen.)

— június 15.

Több fekete zászlót tüzetek ki, népek! Debrecen, e halott hön szeretett téged! Nemzetiszín zászlónk magasra emelte, Gyászbogót tölünk beh megérdemelte!

József királyi herceget sok emlék köti Debrecen városához. Itteni időzéséről sok jó adoma forog közszájon. A debreceni polgárság — természetesen — megbecsülte benne a kitűnő gazdát is.

A királyi herceg állattenyésztésének nagy fejlettségéről és különösen a kisjenői ugynevezett „magyar” (szürke) szarvasmarha-fajnak tenyésztési célokra is alkalmassá tételéről fényes tanúságot nyújt az a körülmény is, hogy a híres debreceni (hortobágyi) állattenyésztés részére a főherceg kisjenői uradalmából szándékoztak apa-állatot beszerezni. Ezt a szándékot a fenség meg is valósította azzal, hogy 1893-ban egy pompás apa-állatot ajándékozott Debrecen városának.

A Hortobágyon ügyes fiúcska lépett a királyi herceg elé. Bátoran feleltetett a nagyur kérdéseire, mikor pedig megunt a konverzációt, fogta a labdáját és úgy elporzott vele, mint a pinty.

— Hej! de szívesen játszadózna veled! sohajt féltréfásan József főherceg. Amde régen volt az, mikor engem a hozzád hasonló sülvölvények „Palatinos Jósának” szólítottak!

Aztán elmondta környezetének, hogy atyja szívesen látta a magyar parasztiúkkal való játszadózását. Ha soká jött a kertbe, némelyik kavicsot dobott az alsóthi kastély ablakára és azt kiáltotta, hogy:

— Gyere már labdázni, Palatinusék Jósakája!

Megesett, hogy néha elnadrágoták a pajtásai. Panasza ment volna, de bizony a fenséges apa azt mondta rá, hogy „ugy kell neked, mit hatalmaskodol rajtuk!”

Az 1885-iki országos kiállításon felkereste a debreceni csárdát is. Itt jó ízűen evett, ivott. A város ötös fogatát is megtekintette és erősen magyarázta környezetének, hogy a fogat szíronyos szerszámát már kevesen tudják csinálni, pedig nagy dívatja volt hajdanában.

— Valamelyik számár ujság pedig lepacskondiázta! tette hozzá mosolyogva.

— Második névszerinti szavazás.

Közhirre tétetik, hogy a Szent Anna utca 51 és 53 sorszámú házastelkeknek a helybeli görög kath. magyar egyház céljaira átengedése tárgyában — az 1886. évi XXII. t. c. értelmében kívánt névszerinti szavazás — másod ízben a f. hóban tartandó rendes közgyűlésen lesz megejtve. Városi tanács.

— **Évzáró istenitisztelet.** Tegnap délelőtt 9 órakor történt a kollégiumi ifjak évzáró istenitisztelete a Nagytemplomban. A köz ének után a főiskolai kántus orgonakiséret mellett énekelt; ezután Csiky Lajos tanár és lovag mondott megható imát. A kántus az ima után énekelt, mire a köz ének következett s ezzel az évzáró ünnepély véget ért.

— **A Csokonai-kör** e hó, 18 án d. e. 10 és fél órakor a kereskedő-társulat disztermében tartandó rendes közgyűlését tartja. Tárgysorozat: 1. Az 1904. évről szóló jelentés dr. Tüdös János főtitkártól. 2. Számvizsgálók jelentése az 1904. évi pénztári forgalomról. 3. Az 1905. évi költségelirányzat. 4. Három számvizsgáló és tizenkét választmányi tag választása. 5. Esetleges indítványok.

— **A kétnyelvű felirások.** Néhány nap óta sorra folyamodnak az osztrák városok az osztrák (szerintük közös) hadügy-miniszterhez, hogy a kaszárnyákon lengyel, cseh, olasz vagy szlovén felírást alkalmazhassanak. Szó nélkül megengedik nekik és ezzel az ugynevezett vivmányunk, illetőleg engedményük nyílt sérelemmé, vérlázító arculesapássá vált. Ez nem a kiegyezésbea biztosított paritás, hanem a clopyi hadiparancs végrehajtása — Minden néptörzsnek megengedik, hogy a német mellett a saját nyelvet is használja, és ezzel lesüllyedtünk az osztrák nemzetiségek és tartományocskák színvonalára, részei vagyunk a nagy egésznek és nem önálló, független ország. Hiszen az sem volt paritás, hogy Magyarországon magyar felírást is lehetett alkalmazni. Vagy csak magyar felírást kellett volna használni, vagy Ausztrián végig alkalmazni kellett volna a magyar felírást is, ez lett volna a paritás. De így a magyar felírás nagyobb szegény, mint a pusztán német felírás, mert alkalmazásával magunkat súlyesztjük le Bukovina vagy Osveczym államjogi alacsonyosságára. — Ilyenek Tisza vivmányai és ilyenek árán akarják megvenni a magyar nemzet önállóságát, függetlenségét, szóval: nemzeti jellegét és államiságát.

— **Furcsa virágok.** A sajtóhiba pajos ördöge még a gyász érzését sem kiméli meg, ha inceselkedő kedvében van. — Egyik vidéki lap ugyanis a következő ékes frázissal kívánt áldozni egy korán elhunyt ifju leányka emlékének: „Ravatalát mézes illatu virágok borították ...” Megjelent pedig a gyönyörű mondat illetéknéppen: „Ravatalát mózes illatu virágok borították ...”

— **Földi János élete.** A debreceni írói-kör legjelesebb tagjáról, a magyar nyelvtudomány és természetrajz uttörő bajnokáról, Földi Jánosról érdemes tanulmányt írt egy buzgó fiatal tanár, Misich Lajos. — Dolgozatában felhasználja mindazt, amit eddig írtak a több, mint száz éve porladozó tudós költőről, de felhasználja Földi Jánosnak egy még kiadatlan kéziratát, grammatikai pályaművének egy részletét, amelyet a Nemzeti Múzeum őriz Misich műve világosan rajzolja Földinek több irányu munkásságát, nagy hatását a magyar helyesírás, verselés és kivált természetrajz fejlődésére. Művéből megértjük, hogy miért vallotta Csokonai Földit egyik mesterének, miért siratta meg oly keservesen kora halálát, valamint azt is, hogy mit köszönhet Földinek a híres *Debreceni grammatika* és a nem kevésbé híres *Debreceni fűvészkönyv*.

A debreceni kereskedelmi tanintézet vizsgálatai e hó 29-én érnek véget, amikor d. e. 9 órakor történik a bizonyítványok kiadása és a jutalmak kiosztása. A polgári iskola évfáráó ünnepélye június 25-én d. e. 9 órakor, a kereskedő-tanonciskoláé június 25-én d. e. 10 órakor megy végbe. A felső kereskedelmi iskola osztályvizsgálataira, a polgári iskola nyilvános vizsgálataira és évfáráó ünnepélyére és a kereskedő-tanonciskola évfáráó ünnepélyére a növendékek szülei illetve főnökei és az iskola iránt érdeklődő művelt közönség megjelenése kéretik.

Nászajándék. A leány szép volt, mint a nyiló tubarózsa. A legény hosszú ideig szenvedélyes, ábrándos szeretettel udvarolt neki. Tavaszi esteiken, mámoros alkonyórákon szemek találkoztak, egymásnak szerelmet vallottak, összefont kezük mondta el a szerelem édes, bántatos szavát. A boldogság szárnya istennője repült már feléjük és már már megcsókolta forró homlokukat. A szülők nem vetettek gátot a házasság elé. Az eljegyzés napján reggel az ifjú vőlegény gazdag ajándékkal lepte meg iruló piruló menyasszonyát.

Nézd édesem, mit hoztam, mennyire szeretlek! — és bársnyos, színes tokban gyémánt butont mutatott, az ámuló családnak. A kis menyasszony szíve ennyi boldogság láttára ujjongott! Milyen büszkeséggel tüzi majd szöke hajának koszorúba a diadémot! — így gondolkozott az ártatlan. Ő boldogságnak szárnyas istene mért engedted hogy az ifjú szerelmesek házába, a rózsalugosába ékszerész tegye be a lábát. Itt fordult szomorúra a történet. Hogy, hogy nem megvizsgálta az ékszerész a butont, megállapította, hogy hamis. A család pedig kimondta a sentenciát, hogy aki a menyasszonyát megcsalja — tisztességes ember nem lehet. A parthie visszament, a kis lány kesereg nagy árvaságában a boldogság anyala pedig másfelé szállong.

Adományok. A siketnémák részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Pénzügyi tisztviselő kuglizója 2 k. 20 f., Nyiregyházi gyűjtés 36 k. 40 fill., Nagykarolyi gyűjtés 92 kor., Paks község 2 k., Guta község 1 kor., Borbély Ferenc gondnok 9 K. 44 fill., Tiszesegei ev. ref. egyház 2 kor., A sámsoni ev. ref. egyház gyűjtése 10 kor., A püspökladányi ev. ref. egyház gyűjtése 12 kor., a balmazújvárosi ev. ref. egyház gyűjtése 19 kor. 73 fill. Füleky Pál egyes. pénztáros.

Leégett ház. Tegnap délbén félrevert harangok zaja verte fel a várost. Özv. Bónis Psterné Vendég utcai 46 szám alatt nádfedeles háza égett. A tűzoltóság Pablig Ernő h. főparancsnok vezetése alatt nyomban megjelent a helyszínen, de már akkor lángban állott az egész épület tetőzete. A gyulékony nád egyszerre lobbot vetett. Szerencse hogy szélesend volt, így a szomszédos házakba nem kapott bele a tűz. Azon az utcán ugyanis annyi nádfedeles épület van, hogy nagyobb tűz esetén szeles időben az egész városrész leéghetett volna. Így azonban hamarosan elejét vették a veszedelemnek, alig 10—15 perc alatt eloltották a tűzoltók a tüzet. A ház biztosítva volt és a kár ezen az uton megtérül.

A kamara hírei. (Kereskedők és iparosok figyelmébe) Ő Felsége legkegyelmesebben megadta Ossionack András

Plumbeba kinevezett mexikói tiszteletbeli konzulnak a működhetési jogot. A *bordeauxi es. és kir. osztrák-magyar konzulátus* jelentése szerint a francia kereskedelemügyi miniszternek f. évi április hó 13-án kiadott rendelete értelmében Bordeaux kikötőben a külföldről vagy a francia gyarmatokról oda bevitt, ugyszintén az onnét a külföldre, vagy a francia gyarmatokba kivitt egyes áruk után új kikötői illetéknek szedése rendeltetett el.

Ezen illeték nem csupán a Bordeaux-kikötőben ki és berakásra kerülő áruk után, hanem az oly áruk után is szedetik, amelyek a Girondeon horgonyzó hajókou szállítanak.

E kikötői illeték 3 centimes:

a) mindeu egyes árudrab (collo) után a hordóban, ládában, zsákban vagy más csomagolásban kivitt és behozott áruknál,
b) minden 1000 kg. után a felborítható áruknál (Sthurzgüter):

c) minden egyes akár élő, akár leölt, kivitt, vagy behozott ló, szarvasmarha, juh, kecske és sertés után. Szabolcs vármegye közigazgatási bizottsága pályázatot hirdet 9572. K. 99 f. költségű utépítési (2 ut-átvezés újból építése) melyekre versenyárgyaltás 1905. évi június hó 28-án d. e. 10 órakor Nyiregyházán, a vármegyei ház tanács-termében fog megtartatni. A zárt ajánlatok is oda lesznek beadandók a fentjelzett nap délelőtt fél tíz órájáig. — Közlelbbi részletek iránt a debreceni keresk. és iparkamara ad felvilágítást. A M. A. V. pályázatot hirdet a műhelyeiben 1906 évi január hó 1-től 1907, esetleg 1908. évi dec. hó 31-éig szükséges paszománycikkek szállítására. A pályázatok 1905 évi jul. hó 15-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési osztályához nyujtandók be (esetleg postu úján) Közlelbbi részletek a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál tudhatók meg.

Rendelet a toloncokról. A belügyminiszter körrendeletben tudatta Debrecen város törvényhatóságával, hogy az Ausztriába és Ausztrián át szállítandó toloncoknak Budapestről Királyhidáig és Marchegig történő főtoloncolása f. é. július hó 1-étől kezdődőleg Királyhidáig minden kedden, Pozsonyig pedig (és nem mint jelenleg Marchegig) minden szombaton fog történni.

Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: dr. Báthory Sándorné ev. ref. 31 éves Kovács Erzsébet ev. ref. 4 éves Leszkai András római kath. 49 éves, Kovács Sándor ev. ref. 47 éves, Molnár Mária ev. ref. 4 hónapos.

Vigyázatlan kocsis. A Szent-Anna utcán haladt tegnap délelőtt a Piac utca felé Lőrinc Jenő 39-ik gyalogezredbeli káplár. Egészen el volt mélyedve gondolataiba és nem vette észre, hogy mögötte szélesebbé vágtat kocsijával Füzesi Sándor Szent-Anna utca 24. szám alatt lakó kocsis, aki nem hallatta a szokásos figyelmeztető kiáltást. Egyenesen neki hajtott az utcán haladó mitsem sejtő katonának és talán el is gázolja, ha az, az utolsó percben félre nem ugrik a lovak elől. A káplár felháborodva a vigyázatlanságon, néhány keményebb megjegyzés kíséretében értésére adta a kocsisnak, hogy jobban is ügyelhetne, mire az a gorombaságok egész özönét zúdított feléje. Ebből nagy utcai botrány keletkezett. A rendőrség ezért a katona feljelentése folytán megindította ellene az eljárást.

Egy orosz hajó története. A csuzima tengeri ütközetben elsüllyedt Ural nevű orosz cirkáló hajó mult nyáron még az észak német Lloyd tulajdona volt. A hajót, melynek neve akkor Mária-Terézia volt, kezdetől fogva balsors üldözte. — Eredetileg Spree névre keresztelék s személyszállító hajó volt. — Egy ízben súlyos sérüléseket szenvedett s néhány száz utassal napokig vergődött tehetetlenül nyil tengeren, míg egy arra menő gőzhajó megszabadította. 1899-ben Stettinből jövet, ahol kijavították, sziklazátonyra jutott és akkora sérüléseket szenvedett, hogy kijavítása másfél millió márkába került. Az észak német Lloydtól az orosz kormány tavaly vette meg a sokat szenvedett hajót, amely most a távol keleten pihen a tenger fenekén.

Öngyilkos leány. Tegnap megemlékeztünk arról, hogy egy Szabó Eszter nevű pincérleány szerelmi bánatában öngyilkossági kísérletet követett el. Zsiros szódával megmérgezte magát. A szerencsétlen természetesen nem segíthetett az orvosi tudomány. A gyilkos mérge annyira összeégette belső szervezetét, hogy tegnap a hajnali órákban ki-szenvedett.

A bepörölt perzsa sah. A párisi világiállításon Perzsa is részt vett és kiállítás helyiségeit egy párisi mérnökkel csináltatta, akit nagy rendjellel is kintüntetett a sah s az összes iparosoknak is kijutott az az ezüst érdemjelekből. Minthogy azonban a sah mindent adott, csak pénzt nem, az iparosok bepörölték az építőmestert követeléseik erejéig. Viszont ez építőmestert pört indított a sah elia és arra kérte a bíróságot: engedje meg, hogy ha ez évben a sah Contrexevillebe jön podgyászait lefoglaltathassa. — A bíróság oly ítéletet hozott, hogy a sah mint idegen állam szuverénje ellen nem rendelhető el végrehajtás.

Gazdag csavargó. Néhány nap előtt Lipesében egy gyanus külsejű ember huzta meg magát egy ójlele egy külvárosi ház padlásán. Észrevették és letartóztatták. A rendőrségen megmotozták és egy harmincezer márkáról szóló takarékkönyvet és kilencszáz márká készpénzt találtak nála. Kitént, hogy az illető nyugalmazott törvényszéki albiró s beteges takarékságból folytat csavargóhoz hasonló életet.

Bérekocsis virtus. A bérekocsisok sértő magatartásáról és durvasága általános ismeretes. Számtalanszor emelnek ellenük különféle esetek miatt panaszt a rendőrségen és dacára a gyakori büntetéseknek egyik-másik nem enged a virtuskodásból. Bizonyítja ezt az alábbi eset is. Kaszanyitzky Endre Piac utcai kereskedő neje és két kis leánya pünkösöd másod napján sétakocsizást tettek az erdőre. Egyik bérekocsit vették igénybe e szórakozásra, mely azonban, amilyen kellemesnek ígérkezett ép oly kellemetlenné vált a kocsis türehtetlen magaviselete folytán. Csaknem minden koresmába, vendéglőbe betekintett a jóvérű legény a kocsiszást alatt egy kis ivászatra és addig, amíg ő odabent a torkát öblögette a kocsis rajta ülökkel a járda mellett álldogált. Persze az idő telt és így bizony jó sokáig tartott a kocsiszást. Azt hitte azonban a furfangos kocsis, hogy majd bevasalja az idő vesztegetést a kocsiszó uriasszonyon, aki azonban csak a megérdemelt bérösszeget volt hajlandó kifizetni neki. A kocsis ezért durva, sértő kife-

vezésekkel illette őt. A rendőrség a tett feljelentés folytán megindította az eljárást ellene.

— **Eltűnt evőkészlet.** Kiss András halápi erdőn tegnap délután valami ügyben Debrecenbe járt. Egy csomagot is hozott magával, melyben különféle ezüst evőeszközök voltak mintegy 50 korona értékben. Nagyon szórakozott lehetett azonban a rövid utazás alatt, mert mikor megérkezett a vonatnál a valószínűleg reabizított értékes csomagot benne felejtette a kocsiban és csak mikor már a városba ért vette észre, hogy nincs nála. Nyomban visszaindult az állomáshoz és ott érdeklődött a csomag iránt, de nem találták meg. Alkalmasint a vele együtt utazó utasok valamelyike vette pártfogásába. Az esetről a károsult ember jelentést tett a rendőrségen. Az evőkészlet minden darabja Cs. M. monogrammal van ellátva.

— **Leégett szénraktár.** Tegnap reggel a tűzörséget értesítették telefonon, hogy a pályaudvaron nagyobb tűz ütött ki, egy szénraktár lángban áll. A tűzoltóság már előkészületeket tett a kivonulásra, mikor újabban azt jelentették, hogy az előbbi értesítés tévedésen alapul. Az államvasuti és a pályaudvari postai tisztviselők beszéltek leginkább az esetről. Az állomásfőnök azonban kijelentette, hogy nem egyéb tévedésnél az állítás, mely onnan eredhet, hogy tegnap tűzoltási gyakorlatot végeztek, a mit különben többször is szoktak a vasutasok tartani és egyesek azt hitték, hogy tűz van.

— **Ellopott guba.** Jászai Imre szolgálégy a napokban került Debrecenbe. Valamilyen eselédi, szolgál alkalmaztatást szeretett volna kapni. Addig is beszállásolta magát Orosz Istvánné Beresényi utca 3 szám alatti lakoshoz. Tegnap elment egy kicsit szénézni a városba és vadonat új gubáját átadta a háziasszonyának megőrzés végett. Azalatt míg odajárt lába kelt a takaros ruha darabnak. Az asszony nem ügyelt rá és egy ismeretlen fiatal ember, aki ott járt a gazdájául szegődött. A rendőrség keresi a tolvajt.

x **Ki akar olcsón ruházkodni,** az vegyen szép és olcsó angol és belföldi divatszövetet eredeti gyári árban **Ranunkel H.** és fia cégnél.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme **Piacutca 44. dr. Ujfalussy-ház.** Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

Megtámadott mandátumok sorsa.

Budapest, június 14. A Kuria Bay Lajos nagybányai országos képviselő és Montbach Imre nagy iglói mandátuma ellen beadott petíció ügyében ma hirdette ki határozatát. A Kuria mindkét mandátum ellen a vizsgálatot **elrendelte.**

A japán-orsz háboru.

Pétervári, június 14. A külügyminisztérium közli: Az Egyesült Államok elnöke a köztársaságnak pétervári nagykövétét megbizta, hogy kérjen magánkihallgatást a végből, hogy közvetlenül kifejezze az Egyesült Államoknak Oroszország iránt való vá-

tozatlan barátságát és Roosevelt ama személyes kívánságát, hogy az egész világ érdekében lehetőség szerint hozzá akar járulni a kelet-ázsiai háboru megszüntetéséhez. Utasítást kapott a nagykövet annak bejelentésére is, hogy az elnök egyidejűleg a japán kormánytól is megtette ugyanezt a lépést. A cár kegyeskedett az Egyesült Államok nagykövétét fogadni és az elnök kezdeményezését, mely különben az Oroszországgal barátságos hatalmaknak is megnyerte tetszését, magáévá tenni Roosevelt elnök rövidesen meggyőződött arról, hogy Japán is el akarja fogadni azt az ajánlatát, hogy a köztársaság képviselői Pétervárt és Tokióban a cári és a japán császári kormányhoz e tárgyban hivatalos közlést juttassanak, a melyet aztán Washingtonban tettek közzé. Felelve a közlésre, a külügyminiszter legmagasabb parancsra jegyzék útján értesítette az amerikai nagykövétét, hogy a cár szívesen fogadja az elnöktől kifejezett érzelmeket, azonban az Oroszország és az Egyesült Államok között lévő hagyományos barátság bizonyítékát látja, valamint belátását annak az értéknek, a melyet Roosevelt teljes összhangban a cár felfogásával, annak az általános megnyugvásnak tulajdonít, mely oly fontos az egész emberiség javára és haladására. — A mi az orosz és japán meghatalmazottak esetleges összejövételét illeti, akiknek feladata volna megvizsgálni, hogy a két hatalomnak mely pontig volna lehetséges a békéfeltételeket kidolgozni, a cári kormánynak az ilyen kísérlet ellen nincs kifogása, ha Japán ebbeli kívánságát kifejezte.

Berlin, június 14. Az idevaló tözsdén késő délután az a hír terjedt el, hogy **Linevics táborokot a japánok elfogták.**

London, június 14. Ide érkezett jelentés szerint Mandzuriában a nagy csata megkezdődött és a japánok hadálásaikból kiverték az oroszokat.

Pétervár, június 14. Itt óriási aggodalmat kelettek a harcterről érkező hírek. A cár két új hadtestet mozgósított.

Vihar pusztítása.

Konstantinápoly, június 14. A tegnapelőtti vihar alkalmával hárman pusztultak el és 100-an sérültek meg. Ezek között van egy európai is. A tegnapi vihar emberéletben nem okozott kárt.

A párizsi anarkista forradalom.

Párizs, június 14. Leydet vizsgálóbíró tegnap kihallgatta Nalatto anarkistát. Ez beismerie, hogy a forradalmi propaganda tagja. Kijelentette, hogy a spanyol királysság ellen skart tüntetni, de ellenezte a merényletet. Elmondta, hogy milyen viszonyban van a spanyol szabadságmovement fejéhez, nevezetesen Vallinához, de kétségbevonta, hogy ez a viszony merénylettel állana összefüggésben. A hozzája intézet csomagokról kijelentette, hogy egy politikus néhány nappal a küldemény megérkezése előtt figyelmeztette, hogy összeesküvésbe akarják őt bevonolyítani. Hír szerint a rendőrség egy másik anarkistának van a nyomában, a kinek nagy része volt a spanyol király ellen elkövetett merényletben.

A meggyilkolt görök miniszterelnök.

Athén, június 14. Delijannisz miniszterelnök belehalt sérülésébe.

Athén, június 14. A vizsgálat megállapította, hogy Delijannisz gyilkosa évekket ezelőtt megölte a feleségét, a miért 18 évi börtörré ítélték. Azt vallotta, hogy meg akarta magát boszulni Delijanniszon, mert az a minap a játékházak bezárásával fenyegetőzött. A király a vidéken tartózkodik és későn kapta a gyilkosság hírért. Az uralkodó visszatér Athénbe.

Athén, június 14 A király a belügyminisztérium vezetésével Gurnaraksz pénzügyminisztert bizta meg. A miniszterek holnap délelőtt tanácsot tartanak a király elnöklésével. Delijannisz pénteken temetik az állam költségén. A mikor Delijannisz elhagyta kocsiját, hogy a kamara épületébe menjen, a gyilkos köszönt és kezét csókolt neki. Majd hirtelen kirántotta kését és alsótestébe szurt.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 15.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv csekély. Gyenge irányzat mellett 12,000 m. mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafélék közül, rozs, tengeri 5 fillérrel olcsóbb, a többi nyugodt. Idő: boros.

Buza októberre	15.92—94.
Ros októberre	12.92—94.
Zab októberre	11.06—08
Tengeri júliusra	14.92—94.
" májusra	11.08—10.
Repce augusztusra	24.30—50

Nyilt-tér.



Kapható: az összes gyógytárakban, szanyuviz kereskedésekben és Drogueria üzletben.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelegye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

●●● Függönyök ●●●
!●●● Agy- és asztalterítők ●●●!
●●● Linoleum ●●●!

Óriási raktár

THURZÓFÜRED

házilag kezelt klimatikus gyógyhely

Vizgyógyintézet

Szepes vármegye déli részén 572 méter a tenger színe fölött, pompás és nagyterjedelmű és fenyves erdő közepette Kútúti forrásvíz. Állandó fürdőorvos dr. FANZLER LAJOS. Bpesti lakása II. Medve-u 9

Évad: május 15-től, szeptember 15-ig

Vasúti állomás: Göllicsbánya—Thurzófüred. Posta és távirat állomás — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Menesdorfer Károly, Göllicsbánya. Szepesmegye.

Dr. Málnai Mihályné
felsőbb leány tan- és nevelőintézete.

Budapest, VI. Teréz-körút 39. I.
Bejáró és bennlakó növendékek. Elemi, polgári továbbképző osztályok. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanerők. Bennlakó külföldi nevelőnek. Kívánatra bővebb felvilágosítást az

igazgatóság.

„SZOBRÁNC-GYÓGYFÜRDŐ”

Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz.

Gyomor- és májbeteg magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény május 15-től június 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig.

30° árengedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyászati biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhaspangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén lédólag hat, májbajoknál, epehomok és epekövekre lédólag hat. Vértóulásoknál, szédülések, hűdések, guttaütési rohamoknál vérelemlőlag, felszívólag hat, eszusz és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjesztési termékekre elrakódásokra az izületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívelhajasodás ellen cukorbetegségeknek, vesebajoknak, úgy a cukor, min a fehérje kiválasztás gyorsan és kedvezően befolyásolhat. Mint fürdő, különféle izzadányokat, daganatokat izület- és esontbántalmakat, esontszut kedvezően osztja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártya-izzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb makacs, idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás az Alföldi és Pest-felől jövők Ungvár, a felvidék és illetve Kassa-felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bárkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára egy nagy láda 40 üveggel 14 korona, kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozódások Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő címzendők. Posta- és táviratállomás helyben. A fürdő igazgató-orvos dr. Russay Gábor Lajos.

A fürdőigazgatóság.

ANGELOTTI

MULATO

ARANYBIKA-BAN

Nagy Ticianu estély

Bork Adolfe

angol karikatura tánc komikus,

Uj! Uj! Uj! Uj!

Busson csoport!

mesés! — Csudálatraméltó!!

Egy ló felemelés foggal!!!

Uj! Miss Thentia, Uj!

Trapez és romai gyűrű légtornász-nő

D. K. Thúarek!

felülmulhatatlan gentlemen
jongleur.

La Belle Morenitta

Spanyol táncosnő (hires szépség.)

Nyiló virágok, esokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbákácfákat és más kertészetbe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertész nél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

A legjobb arcz-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és orém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerészek uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerertárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

„MAYER” gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Haktar: Budapest, V. Lipót-körút 15 szám.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket,

kitűnő szerkezetű

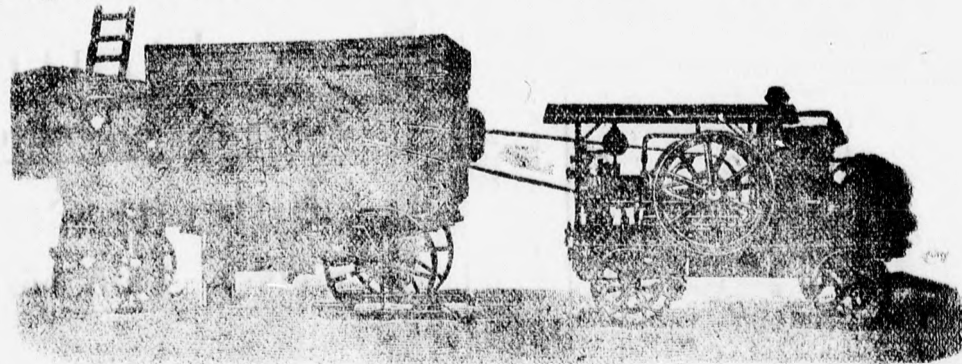
Benzin- és szivó-gázmotorokat

1-50 lóerőig.

Benzin-motoros cseplőkészletek

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!



Malomépítészet

Uj hengerek minden szakmába vágó gépek gyártása műmalmi berendezések.

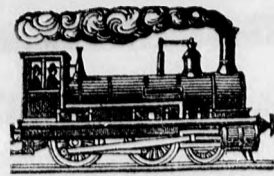
Különlegesség

Legújabb szerkezetű esaváros és szabad. kir. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle

világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kívánatra ingyen és bérmentve külön költségvetést ingyen.



MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	12	05
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	2	29
Budapest — Nagyvárad f. gyorsv.	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől vás. hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	13

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Mr. M. Rose
Berlitzrendező
Nyelviskolója
Francia, Német, Angol nyelv és irodalom.
— Osztály és magánoktatás —
Külön uri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.
Felvételek naponta **d. e. 11–12,**
d. u. 5–6.

Simonfi-utca 42 szám.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyereség sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyereség évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korcna kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk
50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében,

jogot szerez, az időközi esetleges nyereségekre, a teljes befizetések után pedig
2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyereség sorsjegyre illetve nyereség jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

A legfinomabb likőrök
házilag való előállítására valamint kitűnő zamatu

és kiváló jóságú

Rhum és Cognac
házilag való elkészítésére legalkalmasabbak a híres, angol

Likőr és Rhum kivonatok
melyek különböző fajokban és igen jutányos áron
szerkezhetők be.

Mihalovits Jenő
„kigyó“ című gyógyszer-tárában
DEBRECENBEN, városhazzal szemben.